

LAUDACJA
Prof. dr hab. inż. Mariana Pasko

Magnificencjo Rektorze! Szanowni Panowie Prorektorzy, Panie i Panowie Dziekani! Wysoka Rado! Szanowny, Drogi Panie Profesorze! Koleżanki i Koledzy! Drodzy Goście!

Przypadł mi w udziale wielki zaszczyt, a równocześnie przyjemność, przedstawienia Państwu sylwetki Pana Profesora Mariana Pasko z Politechniki Śląskiej w Gliwicach, któremu Senat Politechniki Rzeszowskiej na wniosek Rady Wydziału Elektrotechniki i Informatyki postanowił przyznać tytuł i godność Profesora Honorowego Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza. Część z nas tu obecnych doskonale zna działalność naukową i organizatorską Pana Profesora, ale pozwolę sobie w skrócie przypomnieć niektóre aspekty jego działalności. Z profesorem Marianem Pasko miałem okazję spotkać się po raz pierwszy 15 lat temu podczas mojej publicznej obrony pracy doktorskiej na Wydziale Elektrycznym Politechniki Śląskiej. Pan profesor był jednym z tych członków Rady Wydziału Politechniki Śląskiej, którzy przybyli na moją obronę pomimo obiektywnych technicznych trudności logistycznych. Był wówczas 16.12.2003 r. i w tym dniu od godziny 7.00 rozpoczął się strajk na kolei powodując ogólnopolski paraliż komunikacyjny. W późniejszym okresie czasu oprócz wielokrotnych spotkań na konferencjach naukowych miałem również przyjemność kilkakrotnie z nim współpracować jako sekretarz komisji habilitacyjnej, której Pan profesor Marian Pasko był Przewodniczącym.

Prof. M. Pasko urodził się na Ziemi Żywieckiej. Od czasów szkoły średniej wykazywał zainteresowanie zagadnieniami technicznymi powiązаныmi z elektrycznością. Zapewne to spowodowało, że studiował w latach 1965-1971 na Wydziale Elektrycznym Politechniki Śląskiej w Gliwicach. Studia ukończył z wyróżnieniem. Jego praca magisterska pt. „*Realizacja i zbadanie właściwości konwertyatorów impedancji ujemnej*” zdobyła nagrodę SEP w konkursie na najlepszą pracę magisterską. Jego zdolności do pracy naukowej zostały dostrzeżone już w trakcie studiów, dlatego zaproponowano mu pracę asystenta na Wydziale Elektrycznym Politechniki Śląskiej zaraz po obronie pracy magisterskiej. Od samego początku jego drogi naukowej zainteresowania naukowe koncentrowały się na problemach związanych z elektrotechniką i energoelektroniką. Pod kierownictwem prof. dr hab. inż. Zygmunta Nowomiejskiego (wychowanek prof. S. Fryzego) rozpoczął prace w ówczesnym Instytucie Podstawowych Problemów Elektrotechniki i Energoelektroniki (obecnie Instytut Elektrotechniki i Informatyki). Jak się okazało pracuje w nim do dnia dzisiejszego przechodząc wszystkie dostępne dla naukowca szczeble kariery naukowej. Pracę doktorską obronił w 1977 roku na podstawie rozprawy pt. „*Synteza pasmowych filtrów aktywnych małych częstotliwości*”, której promotorem był prof. dr hab. inż. Zygmunt Nowomiejski. Opracowanie monografii naukowej pt. „*Dobór kompensatorów optymalizujących warunki pracy źródeł napięcia jednofazowych i wielofazowych z przebiegami okresowo odkształconymi*” stało się podstawą do nadania mu stopnia doktora habilitowanego nauk technicznych w dyscyplinie *elektrotechnika* w 1994 roku. Stopień ten nadała Mu Rada Wydziału Elektrycznego Politechniki Śląskiej. Stopień profesora nauk technicznych uzyskał w 2001 roku, a w roku 2004 został mianowany przez Ministra Edukacji i Sportu na stanowisko profesora zwyczajnego w Politechnice Śląskiej.

W trakcie swej kariery naukowej zainteresowania naukowo-badawcze prof. M. Pasko koncentrowały się na zagadnieniach szeroko rozumianej elektrotechniki teoretycznej powiązanej z elektroniką, energoelektroniką, automatyką i sterowaniem maszynami elektrycznymi. W szczególności tematyka badań Profesora Mariana Pasko jest ściśle powiązana z następującymi zagadnieniami: analizą i syntezą liniowych układów elektrycznych, teorią wrażliwości, przetwarzaniem i filtracją sygnałów, modelowaniem

złożonych układów elektrycznych i elektronicznych, badaniem obserwatorów różnego rodzaju. W trakcie przygotowania monografii habilitacyjnej profesor Marian Pasko zwrócił uwagę na zagadnienia związane z problemem poprawy parametrów charakteryzujących jakość energii elektrycznej układów pracujących w warunkach deformacji napięć i prądów. Profesor Marian Pasko jest zatem kontynuatorem problematyki prac prof. S. Fryzego dotyczącej teorii mocy i optymalizacji przebiegów w obwodach elektrycznych z okresowymi odkształceniami. Temat ten z uwagi na wprowadzanie coraz większej liczby urządzeń energoelektronicznych, elektronicznych czy też nawet generacji energii elektrycznej na poziomie prokonsumenckim nabiera obecnie szczególnego znaczenia. Nowatorskim obszarem działalności naukowej prof. M. Pasko są zagadnienia powiązane z zastosowaniem obserwatorów Luenbergera w maszynach elektrycznych. W tym obszarze działalności naukowej profesor Marian Pasko ma również szczególne istotny wpływ. Dzięki zaangażowaniu profesora Mariana Pasko udało się stworzyć obiecujący zespół badawczy powiązany z Jego osobą, który zaczyna odnosić istotne sukcesy naukowe. Obszary nauki, którymi zajmuje się profesor M. Pasko mają istotny wpływ na rozwój dyscypliny naukowej *elektrotechnika* i uzyskały uznanie nie tylko w środowisku krajowym, ale również międzynarodowym.

Profesor Marian Pasko jest autorem i współautorem ponad 500 różnych publikacji, w tym: monografii, rozprawy, podręczników akademickich, skryptów. Jego współautorska monografia, pt. *Power Theories for Improved Power Quality* (Wydawnictwo Springer) została wydana również w języku chińskim (Wydawnictwo China Machine Press). Wiele prac prof. M. Pasko zostało opublikowanych w czasopiśmie z tzw. listy filadelfijskiej.

Profesor M. Pasko wypromował 8 doktorów z dyscypliny naukowej *elektrotechnika*, był promotorem Doktoratu Honoris Causa prof. Stanisława Bolkowskiego w 2009 roku. Recenzował kilkadziesiąt doktoratów, habilitacji i wniosków profesorskich (łącznie 73). Jest autorem wielu opinii opracowanych dla Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułu Naukowego. Był ekspertem i recenzentem wielu wniosków o projekty badawcze, badawczo-rozwojowe czy też rozwojowe, a także kierownikiem takich projektów (KBN, MNiSW, NCN, NCBiR). Opiniował wiele podręczników i skryptów akademickich. Wypromował ponad 120 magistrów inżynierów oraz inżynierów elektryków i elektroników. Aktywnie współpracuje z kilkoma ośrodkami zagranicznymi (TU-VSB w Ostrawie, TU Bohema w Pilźnie, TU w Brnie, Politechniką Lwowską) oraz z Czeską Akademią Nauk.

Profesor M. Pasko ma bogaty dorobek organizacyjny zarówno na poziomie macierzystej uczelni gdzie pełnił funkcje kierownicze jak i ogólnokrajowym. Do najistotniejszych zaliczyć należy członkostwo w Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów w kadencji 2013-2016, dwóch sekcjach Polskiej Akademii Nauk (obecnie jest przewodniczącym Sekcji Teorii Elektrotechniki Komitetu Elektrotechniki PAN). Jest przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego IC-SPETO, najstarszej konferencji z szeroko rozumianej elektrotechniki (w 2017 roku odbyła się po raz czterdziesty a prof. Pasko jest obecnie jedynym uczestnikiem który uczestniczył we wszystkich jej edycjach), członkiem Komitetów Naukowych i Programowych wielu innych konferencji naukowych. Profesor M. Pasko jest również członkiem Komitetów Naukowych licznych czasopism krajowych i zagranicznych, a także recenzentem w wielu czasopiśmie o zasięgu krajowym i międzynarodowym. Był członkiem Zarządu Głównego PTETiS w latach 1999-2017 oraz przewodniczącym Oddziału Gliwicko-Opolskiego PTETiS przez 15 lat, do roku 2017.

W latach 1977-1981, 1984-1985 Prof. Pasko pełnił funkcję kierownika Zespołu Elektrotechniki Teoretycznej w Instytucie Podstawowych Problemów Elektrotechniki i Energoelektroniki Politechniki Śląskiej. W roku 1981 objął funkcję zastępcy dyrektora Instytutu ds. dydaktyki. Kadencja ta została przerwana po wprowadzeniu stanu wojennego. Od 1994 do 2006 r. pełnił funkcję zastępcy dyrektora Instytutu Elektrotechniki Teoretycznej i Przemysłowej ds. dydaktyki. W latach 2008-2009 był kierownikiem Zakładu Inżynierii

Elektrycznej w Transporcie, a od września 2009 roku do 31.08.2017 roku pełnił funkcję kierownika Zakładu Maszyn Elektrycznych i Inżynierii Elektrycznej w Transporcie w Instytucie Elektrotechniki i Informatyki. W latach 2008-2016 był Członkiem Senatu Politechniki Śląskiej, członkiem dwóch Komisji Senackich: do spraw Kadry i Godności Honorowych. Przez wiele lat był przewodniczącym Rady Bibliotecznej Politechniki Śląskiej oraz członkiem Rady Naukowej RePolis. Jest członkiem Stowarzyszenia Elektryków Polskich oraz wiceprezesem Stowarzyszenia Wychowanków Politechniki Śląskiej – Oddziału Elektryków.

Za działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną otrzymał: Złoty Medal za Długoletnią Służbę, Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Złoty i Srebrny Krzyż Zasługi, Medale: KEN, *Zasłużonym dla Politechnik Śląskiej*, im. S. Fryzego, im. P. J. Nowackiego, im. M. Doliwo-Dobrowolskiego, im. R. Dzieślewskiego, Złotą Odznakę PTETiS. Otrzymał także dwukrotnie Nagrodę Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, kilkadziesiąt Nagród Rektora Politechniki Śląskiej. Nagrodę zespołową w konkursie im. Prof. Mieczysława Pożaryskiego na najlepszy artykuł opublikowany w czasopismach SEP.

Pan profesor Marian Pasko jako członek Rady Wydziału Politechniki Śląskiej, a później jako członek Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów brał aktywny udział w rozwoju kadry naukowej Wydziału Elektrotechniki i Informatyki Politechniki Rzeszowskiej. Dzięki jego życzliwości możliwe było przeprowadzenie kilku postępowań habilitacyjnych co pozwoliło istotnie wzmocnić kadre naukową Wydziału Elektrotechniki i Informatyki.

Zdaję sobie sprawę, że w trakcie tego przemówienia musiałem pominąć bardzo wiele istotnych informacji dotyczących osiągnięć profesora Mariana Pasko. Mam jednak nadzieję, że przekazane Państwu informacje chociaż w części przybliżyły osiągnięcia Profesora Mariana Pasko, a także określiły rolę jaką odgrywał i odgrywa zarówno w rozwoju i organizacji nauki w naszym kraju oraz wpływu na rozwój Wydziału Elektrotechniki i Informatyki Politechniki Rzeszowskiej.

Kończąc wyrażam przekonanie, że Politechnika Rzeszowska przyznając profesorowi Marianowi Pasko godność i przywileje profesora honorowego dokonała dobrego wyboru. Dlatego jestem niezwykle rad, że profesor Marian Pasko został uhonorowany, a mnie przypadł zaszczyt wygłoszenia tego krótkiego przemówienia.

Dr hab. inż. Mariusz Korkosz, prof. PRZ